

Offentliggjort d. 16. juni 2012

Skat ved venne- og familietjenester[©]

*Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

I lovforslaget af 25. april 2012 om skærpet kontrol vedrørende sort arbejde, som omtalt de seneste 2 uger, d.v.s. d. 2. og 9. juni 2012, er tillige medtaget et forslag om beskatning henholdsvis skattefrihed af værdien af vennetjenester, der omtales nærmere i nærværende artikel.

Lovforslaget går ud på at tydeliggøre den gældende praksis for skattefri familie- og vennetjenester, så der ikke opstår tvivl om skattepligt, når borgerne viser almindelig hjælpsomhed over for familie og venner. Den foreslåede bestemmelse er derfor en lovfæstelse af den gældende praksis på området. Praksis har tidligere været omtalt nærværende sted bl.a. den 24. oktober 2005 samt 6. august 2011.

I debatten om sort arbejde – og omfanget af dette – tages der ofte udgangspunkt i, at gensidige vennetjenester generelt er skattepligtige og dermed udgør sort arbejde. Med lovforslaget tydeliggøres, at det, der er kernen i begrebet vennetjenester – nemlig tjenester, der er udslag af almindelig hjælpsomhed uden aftale om modydelser – ikke udløser skattepligt.

Efter det foreliggende lovforslag er der således skattefrihed for familie- og vennetjenester. Ved familie- og vennetjenester forstås sædvanlige ydelser, der udføres som et udslag af almindelig hjælpsomhed, gavmildhed eller socialt engagement inden for privat-sfæren.

Offentliggjort d. 16. juni 2012

Personkredsen

Den omfattede personkreds dækker familie eller venner i bred forstand – det vil sige personer, som har et nærmere kendskab eller et personligt forhold til hinanden. Et kendskab og personligt forhold, som gør, at det er naturligt at hjælpe hinanden i privatsfæren.

Ud over familie og venner vil bestemmelsen f.eks. også kunne omfatte naboer og arbejdskolleger. Jo fjernere den personlige forbindelse er mellem personer, der udveksler ydelser, jo mere peger det i retning af, at der er tale om rent kommercielle og skattepligtige ydelser.

Ydelser inden for privatsfæren

Ved ”*ydelser inden for privatsfæren*” forstås ifølge lovforslaget ydelser i og omkring hjemmet, som normalt udføres af personerne selv i husstanden, herunder husholdningsarbejde som f.eks. indkøb, hjælp til løsning af arbejdsopgaver i dagligdagen i forhold til familiens børn i form af at hente og bringe børn til og fra daginstitution, skole, fritidshjem og fritidsaktiviteter, samt pasning af børn i hjemmet om eftermiddagen, aftenen eller i forbindelse med rejseaktiviteter. Der kan også være tale om andre opgaver i relation til bolig og omgivelser som f.eks. havearbejde samt vedligehold og småreparationer på boligen.

Sædvanlige ydelser

Med ordvalget ”*sædvanlige ydelser*” inden for privatsfæren menes ydelser, som ikke står i misforhold til, hvad der er almindeligt at hjælpe til med i og omkring hjemmet og i familielivet.

Ud over de ovenfor nævnte eksempler kan nævnes hjælp til fældning af et træ i naboens have, hjælp til bygning af en god vens carport, hjælp i forbindelse med sygdom i form af f.eks. indkøb af madvarer og tøjvask og rengøring, snerydning af naboens grund, pasning af naboens hund m.v.

Offentliggjort d. 16. juni 2012

Fælles for de opregnede eksempler, som er omfattet af det skattefrie område, er, at de ikke har væsentlig økonomisk værdi for modtageren. Det er derimod ikke afgørende, om der er tale om en tilbagevendende ydelse eller en enkeltstående tjeneste.

Omvendt kan en fast aftale om løbende ydelser få karakter af en kommerciel aftale, som ikke er skattefri. Hvis der f.eks. indgås en aftale mellem to naboer om, at den ene nabo gør rent i den anden nabos hus 1 gang om ugen i 4 timer mod, at den anden nabo som tak herfor løbende giver gratis madvarer fra sin butik, er der i realiteten tale om kommercielle og systematiske ydelser, der ikke er skattefri.

Udvekslingen af ydelserne i eksemplet kan samtidig ikke opfylde betingelsen om, at tjenesterne skal udføres som et udslag af almindelig hjælpsomhed, gavmildhed eller socialt engagement, navnlig hvis værdien af de gratis madvarer svarer nogenlunde til værdien af rengøringsarbejdet.

Udslag af almindelig hjælpsomhed, gavmildhed eller socialt engagement

Betingelsen om, at tjenesten skal udføres som et *"udslag af almindelig hjælpsomhed, gavmildhed eller socialt engagement"* inden for privatsfæren, betyder, at tjenesten ikke må ydes af kommercielle årsager, eller fordi der så samtidig erhverves et tilsvarende modkrav. Om den fornødne gavmildhed eller hjælpsomhed er til stede ved ydelse af en tjeneste, kan kun afgøres ud fra de ydre omstændigheder.

Igen vil det være relevant at se på, om der sker en udveksling af ydelser mellem parterne, og om ydelserne har væsentlig værdi. At der over tid sker udveksling af ydelser mellem parterne, udelukker ikke i sig selv skattefrihed. En skattefri familie- og vennetjeneste kan således foreligge, hvor der gives en ikke på forhånd aftalt ydelse som tak for hjælpen. Som eksempel herpå kan nævnes 2 flasker god vin som tak for græsslåning og tømning af naboens postkasse i en ferieperiode eller en middag som tak for gode venners flyttehjælp.

Omvendt vil en udveksling af ydelser, som modsvarer hinanden i værdi, og som er aftalt eller afstemt på forhånd mellem parterne, falde uden for det skattefrie område. En ydelse, som primært ydes for at opnå en modydelse, er ikke et udslag af hjælpsomhed, gavmild-

Offentliggjort d. 16. juni 2012

hed eller socialt engagement. Som eksempel herpå kan nævnes, at en murer opmurer væggene i en carport for en svoger mod til gengæld at få omlakeret sin bil af svogeren, der er autolakerer.

I en ældre skattesag blev to selvbyggere enige om, at først hjalp den ene selvbygger den anden, og efterfølgende omvendt. Her blev begge beskattet af værdien af den modtagne hjælp.

Organiseret byttehandel

Ydelserne må heller ikke indgå i ”organiseret byttehandel”. Ved dette begreb forstås ydelser, som hver for sig umiddelbart vil opfylde betingelserne for en skattefri familie- eller vernetjeneste, men som er sat i system og ydet med henblik på at opnå en tilsvarende modydelse. Undertiden etableres der byttebørser, hvor personer kan byde ind med en tjeneste eller ydelse. Personerne får ikke betaling i form af kontanter, men får et modkrav i form af en gentjeneste. Her er der ikke tale om skattefri familie- eller vennetjenester, men derimod om kommerciel samhandel med ydelser eller naturalier.

Forud aftalt udveksling af ydelser

Det er også en betingelse, at ydelserne ikke består i ”forud aftalt udveksling af ydelser”. Som der er gjort rede for ovenfor, kan udveksling af ydelser, som aftales eller afstemmes på forhånd, ikke karakteriseres som en skattefri familie- eller vernetjeneste. Der er tale om situationer, hvor parterne - før ydelserne er lægges - aftaler, hvad hver især skal udføre af ydelser og afstemmer forventninger til og værdien af ydelserne, så de nogenlunde modsvarer hinanden.

Ydelse inden for sit erhverv

Det forhold, at en person udfører en ydelse inden for sit erhverv, udløser ikke i sig selv skattepligt. Men hvis der sker en samtidig udveksling af væsentlige ydelser mellem to personer, som hver for sig agerer inden for deres erhverv, kan der ikke være tale om skattefri familie- og vernetjenester.

Offentliggjort d. 16. juni 2012

Som eksempel herpå kan nævnes en tømrer, som aftaler med sin nabo, der er kok, at tømreren lægger nyt tagpap på kokkens sommerhus, samtidig med at kokken gratis leverer mad til 20 personer til tømrerens 40-års-fødselsdagsfest.

Det betyder ikke, at eksempelvis håndværkere ikke kan udføre skattefri familie- og vennetjenester inden for deres fag, men at samtidig udveksling af håndværksydelser af en vis, større værdi har karakter af en kommerciel aftale og ikke en vennetjeneste.

Kontanter eller andre likvide midler for en ydelse

Skattefri familie- og vennetjenester forudsætter i alle tilfælde, at der er tale om tjenester i form af naturalier eller ydelser. Hvis der indgår kontanter eller andre likvide midler (check, gavekort, tilgodebevis, der kan omveksles til kontanter m.v.) ved udveksling af tjenester, indtræder der skattepligt.

Gives der kontanter eller andre likvide midler for en ydelse, er der nemlig i realiteten tale om en form for aflønning, som er skattepligtig for modtageren.

I de tilfælde, hvor en tjeneste mellem familie eller venner ikke opfylder kriterierne for skattefrihed, f.eks. fordi der udveksles modydelser, skal der ske beskatning, det vil sige, at modtagerne af ydelserne - ligesom efter de gældende regler - skal selvangive værdien og beskattes heraf. Der gælder ingen indberetningspligt på området.

— O —